

22 Μαΐου 2014

Η Αποστασία

/ [Πεμπτουσία](#)

Josef Koudelka, Prague, 1960

Στη ψυχοσωματική μας ύπαρξη, παρ' όλη την τελειότητα που είχαμε από τη δημιουργία, δεν παρέμεινε σχεδόν τίποτε όρθιο μετά την πτώση, διότι «εξισωθήκαμε με τα ανόητα κτήνη και γίναμε όμοιοι με αυτά»(βλ. Ψαλμ. 48, 13). Η αμαρτία έφερε στην κτίση και στον άνθρωπο τον θάνατο και τη φθορά, και όχι μόνον αυτό, αλλά και τις πριν τον θάνατο ελαττωματικές λειτουργίες των σωματικών μελών. Και τα σπουδαιότερα ψυχοσωματικά μας γνωρίσματα, με τα

οποία εκδηλώνεται η ανθρώπινη ψυχή, δηλ. η αίσθηση, η σκέψη, η συνείδηση, ολοκληρωτικά εξαχρειώθηκαν και μόνον με τον Χριστό, τον σαρκωμένο Λόγο, λογοποιούνται και αποκαθίστανται χρησιμοποιούμενα με τη βοήθεια της χάριτος. Δεν είναι υπερβολή να περιγράψουμε τις αισθήσεις αυτές, τις οποίες ήδη χαρακτηρίσαμε ως τερατώδεις, χωρίς τη χριστοποίησή τους. Στην παρεφθαρμένη φύση της αισθήσεως, στην οποία λειτουργεί ο νόμος του παραλόγου, μπορούμε να δούμε μόνο την παρουσία της κολάσεως, διότι όπου απουσιάζει το λογικό της χριστοαισθήσεως μόνον τερατώδεις σκιές και φαντάσματα προβάλλονται.

Καλύτερο ήταν να μην αισθανόταν ο κατάδικος τη φθορά και τον θάνατο παρά να δοκιμάζει, σε οποιοδήποτε μέρος στραφεί, την πίκρα του προσωπικού του ολέθρου. Αίσθηση! Υπάρχει βασανιστικότερο απ' αυτό το φορτίο; Η αίσθηση μας φέρνει σε επαφή όχι μόνον με τον κόσμο που μας περιβάλλει, αλλά και με την απεραντοσύνη της φαντασίας. Με αυτήν πλάθουμε τα όνειρά μας. Αφού όμως αυτή αχρειώθηκε κάτω από την εξουσία του θανάτου και της φθοράς, έγινε περισσότερο τυραννία ή παρηγοριά. Με την αίσθηση ακουμπάμε την κόλαση· ο πόνος, η λύπη, η απόγνωση και όλα όσα ανήκουν στην εξουσία της φθοράς και του θανάτου μεταφέρονται, με αγωγό την αίσθηση, στη ψυχή του ανθρώπου και δηλητηριάζουν συνεχώς τη ζωή του. Και η σκέψη; Άλλο μυστήριο και αυτό, θλιβερότερο του προηγούμενου! Σκέφτεται κανείς και χωρίς να το θέλει. Σκέφτεται για να σκέφτεται! Δεν θέλει να σκέφτεται, αλλά δεν μπορεί. Και η αίσθηση και η σκέψη και η συνείδηση και αυτή ακόμη η ψυχή χωρίς τον Θεό Λόγο γίνονται τερατώδη συμπλέγματα.

Τα ανόητα και χωρίς λογική από την αμαρτία αισθητήριά μας μετατρέπουν το χώρο που ζούμε και τον κάνουν όμοιο με την μυθική μάνδρα της Κίρκης, στην οποίαν όσοι άνθρωποι έμπαιναν μεταμορφώνονταν σε ζώα και θηρία αποβάλλοντας την ανθρώπινη υπόστασή τους. Αυτό συνέβαινε μέχρι που, ως άλλος Οδυσσέας, ο Λόγος του Θεού σαρκώθηκε και μας μεταμόρφωσε στη δική του χρηστότητα και μετέβαλε όλα τα γνωρίσματά μας σε χριστοειδή. Χωρίς τον Θεό Λόγο η αίσθηση και η σκέψη ευρίσκονται στην ανόητη παραφροσύνη, μοναδικός δε ιατρός και φάρμακο έγινε πλέον αυτός μετά τη σάρκωσή του, για να μην ανέβει η κόλαση στην επιφάνεια της γης. Η γηραιά ήπειρος της Ευρώπης αφού απέβαλε από τον εαυτό της τον Θεό Λόγο με τους διάφορους ουμανισμούς της, βυθίσθηκε στην απανθρωπιά, την παραφροσύνη, ή ακριβέστερα στην «πολιτισμένη» ανθρωποφαγία με τους καταστρεπτικούς πολέμους; Εμείς στον τόπο μας δεν έχουμε πείρα αυτής της πραγματικότητας.

Η ψυχή μας πάλιν! Το μυστήριο των μυστηρίων! Το πλέον ακατανόητο και ασύλληπτο κάτω από τον ουρανό μυστήριο. Κανένας ποτέ δεν μπόρεσε να

πλησιάσει ή να καταλάβει τη φύση, την οντότητα και την ιδιότητά της. Όλα από αυτήν γίνονται και προσδιορίζονται, αυτή δε από κανένα δεν κατανοήθηκε. Μόνον ο σαρκωμένος Θεός Λόγος αποκάλυψε και έδωσε μαρτυρία τι είδους και ποια είναι, διότι αυτός είναι ο Δημιουργός της, η νοσταλγία της, ο κόσμος της και η προσδοκία της. Μόνον αυτός μπόρεσε να την αποκαλύψει και να την χαρακτηρίσει θεοπρεπώς λέγοντας, ότι ο κόσμος όλος δεν είναι άξιος μιας ψυχής(βλ. Ματ. 16, 26).

Ο Θεός Λόγος που έγινε άνθρωπος, αφού προσέλαβε στην θεία υπόστασή του όλον τον άνθρωπο, ως σώμα και ψυχή, μετέδωσε και στα δύο αυτά στοιχεία τα θεοπρεπή του γνωρίσματα, και γι' αυτό εισήλθε σε όλο το βάθος της ανθρώπινης υπάρξεως χαρακτήρας θεονοσταλγικός και χριστονοσταλγικός. Έγινε ο Θεός Λόγος το πρότυπο της ψυχής μας, ο Λόγος της, το νόημά της, ο πόθος της και αυτός ο ίδιος ο παράδεισός της. Μόνον με τον Χριστό η ανθρώπινη ψυχή ξαναβρήκε τον εαυτό της, δικαίως δε ο Κύριός μας ομολόγησε ότι, «όποιος εξαιτίας μου χάσει τη ψυχή του, θα τη βρει»(Ματ. 16, 25). Μόνον όταν η ψυχή έχει ως αφετηρία και τέλος τον Θεό Λόγο, ολοκληρώνεται και επιτυγχάνει το σκοπό της· κάθε άλλη κίνηση και δραστηριότητά της γίνεται και μένει παράλογη και ανόητη, είναι δε ουσιαστικά εκτός αυτής. Ευρίσκεται μάλλον στην παραφροσύνη, στην ανόητη παραπλάνηση των παθών και της αμαρτωλότητας, σε μια χωρίς τέλος ταλαιπωρία και φρικαλεότητα. Δικαίως ο Θεός Λόγος φωνάζει: «Όποιος βρει τη ψυχή του θα τη χάσει, κι όποιος χάσει τη ψυχή του για μένα θα τη βρει»(Ματ. 10, 39).

Και αυτό το πήλινο σώμα του ανθρώπου χωρίς το Λόγο δεν θα ήταν τίποτε άλλο παρά ένα ασήμαντο και εύθραυστο σκεύος, στο επίπεδο του βασιλείου των ζώων και κάτω από τα δεινά των όρων και νόμων της φθοράς, του πόνου και του θανάτου. Με την πρόσληψή του όμως ο πανάγαθος αρχιτέκτονας Θεός Λόγος το θεοποίησε και λογοποίησε, ώστε να είναι και να μένει σώμα Χριστού· «το δε σώμα...ανήκει στον Κύριο»(Α΄ Κορ. 6, 13). Με τη σάρκωσή του ο Θεός Λόγος έλαβε σώμα, ενώ με την ανάσταση και ανάληψή του προμηνύει και τη δική μας ανάσταση κατά την ημέρα της Δευτέρας παρουσίας. Όταν δε όλοι προσκυνήσουν τον Θεό, το θεωμένο ανθρώπινο σώμα θα έχει αυτή την τιμή, διότι ο Θεός Λόγος που δημιούργησε και συγκρατεί τα πάντα με αυτόν τον τρόπο θέλησε να ανυψώσει την πρώτην πεσούσα εικόνα. Με τη σάρκωση του Θεού Λόγου δόθηκε η πλήρης αποκάλυψη και το νόημα του μυστηρίου του ανθρώπου και αυτού ακόμη του ουρανού και της γης. Η λογοποίηση, η χριστοποίηση και η νοηματοδότηση όλης της υπάρξεώς μας πραγματοποιήθηκαν με την θεία παρουσία αφού πριν όλη η ανθρώπινη σκέψη δεν ήταν παρά γοερά κραυγή, απέραντος σπαραγμός, αδιάκοπος θρήνος και πένθος αδιάλειπτο. Καθετί το οποίον είναι μόνον ανθρώπινο, εάν δεν

επιστρέψει προς τον Θεάνθρωπο Σωτήρα του για να λογοποιηθεί και θεανθρωποποιηθεί, θα παραμείνει παράλογο, ανόητο και τελικά απάνθρωπο. Αυτός είναι ο κύριος και έσχατος σκοπός της ενανθρωπήσεως του Κυρίου μας να λογοποιήσει τον άνθρωπο και όλη του την ύπαρξη. Χωρίς τη λογοποίηση και θέωσή μας στον Θεό Λόγο όλη η ψυχοσωματική μας ύπαρξη δεν είναι τίποτε άλλο παρά φρικαλέο τέρας και φάντασμα και χλώδης σκιά.

(Γέροντος Ιωσήφ, Εκ του θανάτου εις την ζωήν, Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 3, σ. 35-39, σε μεταφορά στη νεοελληνική γλώσσα)